

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи ерготерапії»**

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»
перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність І7 Терапія та реабілітація
за спеціалізацією І7.01 Фізична терапія
Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії
Протокол № 4 від «27» листопада 2025р.

м. Івано-Франківськ – 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи ерготерапії
Викладач (-і)	д.мед.н., проф. Левченко В.А.
Контактний телефон викладача	099- 521-43-68
Е-mail викладача	valerii.levchenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС –3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://dlearn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/8390c7fd1e52e6f0fca1
Консультації	Згідно графіка
<u>2. Анотація до навчальної дисципліни</u>	
<p>Дисципліна «Основи ерготерапії» спрямована на формування теоретичних знань і практичних навичок та вмінь в організації та проведенні ерготерапевтичних заходів з пацієнтами, з тривалими фізичними та когнітивними розладами, з втратою здатності до самостійної адаптації в зовнішньому середовищі. В рамках дисципліни вивчаються основні принципи ерготерапії, методи оцінки функціональних можливостей пацієнта, а також розробка та реалізація індивідуальних ерготерапевтичних програм, спрямованих на покращення їх автономності, функціональної активності, участі в житті суспільства та адаптації до щоденних потреб. Ерготерапевт повинен знати анатоμο-фізіологічні та психосоціальні особливості різних груп пацієнтів, методики оцінки їх функціональних можливостей. Вміти проводити первинну та повторну ерготерапевтичну оцінку, розробляти індивідуальні плани реабілітації, відповідно до міжнародних стандартів. В дисципліні приділяється увага міждисциплінарності, ролі ерготерапевта в співпраці з лікарями, психологами, соціальними працівниками та іншими фахівцями які займаються реабілітацією конкретного пацієнта. Курс дисципліни спрямований і на засвоєння знань та навичок щодо способів технічного забезпечення реабілітаційного процесу та їх використання на практиці. Дисципліна спрямована на підготовку майбутніх фахівців відповідно до сучасних вимог ерготерапії, що дозволить пацієнтам з функціональними обмеженнями, адаптуватись до реалій життя та покращити його якість.</p>	
<u>3. Мета та цілі навчальної дисципліни</u>	
<p>Мета курсу – на основі вивчення дисципліни сформувати глибоку теоретичну і практичну підготовку студентів, формуючи в них систему професійних знань і умінь; сприяти розвитку творчого педагогічного мислення, вміння знаходити нові шляхи і форми роботи з фізичного виховання, а також розширенню і поглибленню їхніх інтелектуальних, рухових умінь і навичок. Основними завданнями дисципліни «Теорії і методика фізичного виховання» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування основ теоретичних знань для подальшого засвоєння методики фізичного виховання; • розвиток у майбутніх фахівців педагогічного та аналітичного мислення, творчого підходу до вирішення педагогічних ситуацій, що складаються у процесі педагогічної діяльності; • формування умінь приймати найоптимальніші рішення у відповідності до педагогічних закономірностей, принципів педагогічного процесу 	
<u>4. Програмні компетентності та результати навчання</u>	
<p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК.1. Розуміння концептуальних та методологічних засад у галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності.</p>	

ЗК.2. Здатність розв'язувати значущі наукові проблеми, переосмислення наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику.

ЗК.3. Здатність застосовувати у науковій та/або практичній діяльності сучасні знання в галузі охорони здоров'я, використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК.5. Здатність генерувати інноваційні ідеї (креативність).

ЗК.9. Здатність до роботи у команді, використання адекватних методів ефективної взаємодії із різних (професійних, соціальних та культурних груп).

ЗК.10 Здатність формувати дослідницьке поле власного наукового дослідження відповідно до сучасної парадигми наукового знання.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК.1. Здатність реалізувати самостійну науково-дослідницьку та науково-педагогічну діяльність у галузі фізичної терапії з використанням новітніх наукових знань, дотримання принципів науково-доказової медицини та МКФ.

СК.2. Здатність формулювати основні принципи теоретичного створення, обґрунтування та практичного впровадження інноваційної програми фізичної терапії будувати її модель, визначати завдання реабілітаційного дослідження.

СК.3. Здатність аналізувати і узагальнювати результати сучасних досліджень у галузі фізичної терапії, адаптувати їх для вирішення наукових і прикладних проблем охорони здоров'я.

СК.4. Здатність здійснювати теоретичні та практичні наукові дослідження, застосувати їх методи, трактувати отримані результати, виявляти властивості та характеристики об'єктів дослідження у галузі фізичної терапії.

СК.6. Здатність досліджувати схеми діагностики та корекції в галузі фізичної терапії, проводити систематичний аналіз, будувати логічні зв'язки на основі отриманих даних підходу.

СК.7 Володіти сучасними методами обстеження хворих з різними нозологіями, методами опрацювання результатів експерименту за допомогою уніфікованих та специфічних програмних середовищ, сучасними способами представлення результатів дослідження.

Програмні результати навчання

РН 01. Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я шляхом.

РН 02. Вміти спілкуватися українською та іноземною мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний/вибірковий
----------------	----------------------	-------------	-------------------------------

7	І7 Терапія та реабілітація	4	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема	Кількість годин 90			
	Лекції ї	Семінари	Самостійна робота	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ				
<i>Тема 1.</i> Вступ до ерготерапії: основні поняття, мета та завдання дисципліни	2		2	
<i>Тема 2.</i> Методи оцінки функціональних можливостей пацієнтів в ерготерапії	2	2	6	
<i>Тема 3.</i> Розробка індивідуальних ерготерапевтичних програм	2		6	
<i>Тема 4.</i> Сучасні технічні засоби реабілітації в процесі ерготерапії	2	2	8	
<i>Тема 5.</i> Робота ерготерапевта в мультидисциплінарній команді з пацієнтами різних вікових груп	2	2	6	
<i>Тема 6.</i> Ерготерапія як метод відновлення рухових, когнітивних, психоемоційних можливостей людини		2	8	
<i>Тема 7.</i> Ерготерапія при ураженнях центральної і периферичної нервової системи		4	8	

Тема 8. Ерготерапія при ураженнях ОРА		2	8
Тема 9. Психофізіологічні особливості ерготерапії при бойовій травмі		2	6
Тема 10. Інноваційні методи та технології в процесі ерготерапії	2	1	2
Тема 11. Підсумкове заняття		1	
Всього	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Робота на парах	Оцінка за контроль самостійної роботи	Оцінка за додаткову роботу	Разом
80	10	10	100

- Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.
- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,8, відповідно – максимальний бал за всі отриманні заняття у підсумку може скласти 80 балів.
Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 80 балів), отриманих балів за контроль самостійної роботи (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 10 балів), оцінки за письмову (додаткову) роботу (написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, зарахування результатів неформальної освіти і т.д.) (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал може скласти 10 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.
- Якщо студент не склав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- 90-100 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні вміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- 70-89 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- 50-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні вміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- Менше 50 балів – У студента не сформовані комунікативні вміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	<p>Письмово виконуються контрольні роботи, які проводяться у вигляді тестового контролю рівня знань студентів на паперових носіях (або всистемі дистанційного навчання). Під час контрольної роботи студент отримує 25-50 тестів, на розв'язання кожного з яких надається 1 хвилина.</p> <p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою у % правильних відповідей.</p>
Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Наказ 255 від 31.03.2025 про внесення змін до складу Комісії з питань етики і академічної доброчесності ➤ Наказ 1099 від 31.12.24р. Про зміну в складі Комісії з етики та академічної доброчесності ➤ Наказ №529 від 27.09.2022 р. “Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету” ➤ Наказ №530 від 27.09.2022 р. “Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника” ➤ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Наказ 1093 про створення комісії ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності” ➤ Корисні посилання ➤ Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/ ➤ Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти https://academiq.org.ua/ ➤ Закон України “Про запобігання корупції”- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18 ➤ Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про запобігання корупції” щодо викривачів корупції» – https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/198-IX ➤ Викривачі корупції (відповіді на поширені запитання на сайті Національного агентства з питань запобігання корупції)

	<p>– https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/metodychni-rekomendatsiyi/</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Вебінари “Академічна доброчесність” – https://academiq.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochesnist/ ➤ Інформаційні бюлетені “Академічна доброчесність Infobulletin” в межах проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP) – https://academiq.org.ua/novyny/informatsiini-bulleteni/ <p>Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/</p>	
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):</p> <p>Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>	
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти».</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>	
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>	

Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали « <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника</u> ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується « <u>Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника</u> » (введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

8. Ресурсне забезпечення

Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), таблиці та інше	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), таблиці та інше
---	---

Література

Основна література:

1. Лекція.
2. Мельник Н.Г. Фізична терапія у клінічній практиці: навчально-методичний посібник. Харків: Вид-во Бровін О.В., 2024.
3. Савчук О. П. Ерготерапія: основи професійної діяльності. Тернопіль: ТНМУ ім. І. Я. Горбачевського, 2023.
4. Гончаренко І.В. Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату: навчальний посібник Київ: НУФВСУ, 2022.
5. Інноваційні технології діагностики, лікування та реабілітації патологій опорно-рухового апарату/ за ред. О.М. Бурки. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 241 с.
6. Литвиненко В.П. Ерготерапія для пацієнтів із когнітивними порушеннями / В.П. Литвиненко. – Одеса: Астрія, 2022. – 175 с.
8. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії: навчальний посібник / Н.А. Добровольська, А.С. Тимченко, В.П. Голуб [та ін.] ; під ред. Н.А. Добровольської, О.В. Федорича, А.С. Тимченка, І.П. Радомського. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 368 с.
9. Швесткова О. і співавт. Ерготерапія : підручник. - Київ, Чеський центр у Києві, 2019. -280 с.
10. Козьолкін О.А., Візір І.В., Сікорська М.В. Фізична терапія в реабілітації пацієнтів з захворюваннями нервової системи: навчально-методичний посібник для бакалаврів медицини IV курсу медичного факультету по спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія». Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 177 с.

11. Попадюха Ю.А. Сучасні роботизовані комплекси, системи та пристрої у реабілітаційних технологіях: Навч. посіб. / Ю.А.Попадюха. - К.: Центр учбової літератури, 2017. – 324 с.

Додаткова література:

1. Михайловська Н.С., Фуштей І.М., Мануйлов С.М. Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішніх хвороб. Запоріжжя: ЗДМФУ, 2023. – 163 с.
2. Ерготерапія / Т. В. Майкова, С. М. Афанасьєв та ін., 2019.
3. Шуба В.В. Психолого-педагогічні аспекти роботи з людьми з обмеженими фізичними можливостями / В.В. Шуба – Д.: «Інновація», 2016. – 226с.
4. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Нейрореабілітація / за ред. В. М. Сокрута, 2020).
5. Попадюха Ю.А. Сучасні технічні та ортопедичні засоби у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії: Т. 2. / Ю.А. Попадюха. – Київ: Центр учбової літератури, 2020. – 673 с.
6. Шуба В.В. Психолого-педагогічні аспекти роботи з людьми з обмеженими фізичними можливостями / В.В. Шуба – Д.: «Інновація», 2016. – 226с.
7. Невідкладна військово-польова медицина: практичний курс: посібник для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації / за редакцією В. Левченка. – Івано-Франківськ: Поліграфія «Зebra», 2025. – 508 с.

Викладач Левченко Валерій Анатолійович